

De Standaard



OPINIE PSYCHOLOGIE

De Bijbel van de psychiatrie is aan zelfdiagnose toe



Marc Calmeyn

Psychiater en psychotherapeut. Expert bij de Hoge Gezondheidsraad. Auteur van *Depressie is menselijk. Onze donkere kant anders belicht* (Pelckmans).

Vrijdag 1 april 2022 om 3.25 uur

Rouw als pathologie in de DSM 5? Het virus van de diagnosedwang is erg besmettelijk, schrijft Marc Calmeyn.



Menselijk contact moet weer centraal staan in de psychische hulpverlening. getty images/istockphoto

Menselijk contact moet weer centraal staan in de psychische hulpverlening.

© getty images/istockphoto

De voorbije dagen verschenen in deze krant enkele artikelen over het onderwerp verlengde pathologische rouw (https://www.standaard.be/cnt/dmf20220322_97791029) (of niet), dat is opgenomen in de nieuwe editie van DSM 5, zeer creatief getiteld als DSM 5 TR (Text Revision). Een collega vroeg me wat ik dacht van een nieuwe versie. Spontaan riep dit bij mij het woord ‘variant’ op – wellicht het meest gevreesde woord van de afgelopen twee jaar. En er zijn wel wat gelijkenissen te ontwaren.

De zogenoemde ‘Bijbel van de psychiatrie’ heeft net als de varianten van het coronavirus de wereld veroverd. Al veel langer dan de voorbije twee jaar heeft hij geleidelijk aan onze mentaliteit over het mentale besmet. Hoe je het draait of keert, dit classificatieboek heeft meer psychiatrisch leed veroorzaakt dan gedacht. Zoals het virus is de schade die het berokkent groot. Als labelspuwende machine met meer dan 400 diagnoses is er bij wijze van spreken voor elk wat wils. De druk om een diagnose te stellen en te krijgen blijft groot bij hulpvrager en hulpverlener.

Het aanbod creëert de vraag, zegt een gekende wet uit de economie, en dankzij de DSM geldt die wet nu ook in de psychische hulpverlening.

- Help je rouwenden met een label?

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220324_98213666)

Dit is geen DSM-bashing. Er zijn steeds meer studies, analyses en onderzoeken die het wetenschappelijke statuut van de DSM in vraag stellen. Het advies van de Hoge Gezondheidsraad uit 2019 heeft dat uitgebreid en doordacht in kaart gebracht en gepaste - adviezen geformuleerd. Voor alle duidelijkheid en om een - belangenconflict te vermijden, ik was voorzitter van die expertgroep van de Hoge Gezondheidsraad.

Tien syndromen

Is er een vaccin beschikbaar om het DSM-virus in te tomen? Er is een classificatie nodig, zonder twijfel. In de innovatieve literatuur ter zake winnen enkele strekkingen terrein. Ten eerste, wees voorzichtig in het stellen van een diagnose. Ten tweede, als er een diagnose nodig is, is het aangewezen om met een brede, maar - beperkte groep syndromen te werken. In plaats van honderden verschillende diagnoses houden we het beter bij een tiental syndromen (zoals psychose, stemmingsproblemen, verslaving). Een andere denkrichting gaat zelfs uit van maar vier basispathologieën. Die wijze van mentale vaccinatie kan al veel verhelpen.

**Het westerse idee van de mens als
autonoom wezen is een illusie. Mensen
werden echt gek tijdens de lockdowns**

Het DSM-debacle is echter ook een symptoom van een geestelijke gezondheidszorg die niet meer voor zichzelf kan zorgen.

Ongeveer 20 procent van alle mensen ondervindt psychische problemen, slechts 7 à 8 procent kan daadwerkelijk in de hulpverlening terecht. Die cijfers zijn te vinden in *We zijn God niet*, het baanbrekende boek van Myrrhe van Spronsen en Jim

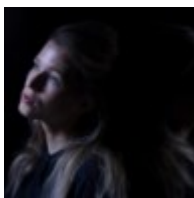
van Os. Ze houden een pleidooi voor cocreatie, samenwerking als basisconcept voor een nieuwe visie op hulpverlening en als hoeksteen voor een vernieuwende geestelijke gezondheidszorg. Het is een pleidooi om het menselijke contact weer centraal te stellen, want de therapeutische relatie maakt het verschil in de behandeling. Het wijst ook op de noodzaak van verbinding om zo het zelfhelende vermogen van een mens nieuwe kansen te geven. Zonder verbinding is er immers geen autonomie en autonomie kan niet zonder verbinding. Het westerse idee van de mens als autonoom wezen is dus een illusie.

Zo komen we terug bij hét virus. Het is het grote falen geweest van een lockdown in totale isolatie. Veel mensen werden er echt gek van.

Cocreation is the word. Zal een nieuwe, hopelijk goedaardige variant van DSM zich daarin kunnen vinden? Of verzeilt hij in een pathologische rouw vanwege het niet herkennen van het eigen falen?

Verschenen op vrijdag 1 april 2022

LEES MEER



26/03/2022 | INTERVIEW SELAH SUE

Selah Sue: 'I own my shit. Ik heb het recht zelfverzekerd te zijn'

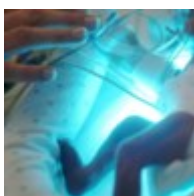
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220324_96827967)



23/03/2022 | PSYCHIATRIE

Langdurige rouw erkend als aparte stoornis

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220322_97791029)



22/03/2022 | GEZONDHEIDSZORG

'Verleng geboorteverlof voor vaders van prematuur geboren kinderen'

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220321_97965253)



18/03/2022 | SCHIETINCIDENT

‘Een agent is geen psycholoog. Dat moet ook niet’

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220317_97996075)



11/03/2022 | ARBEIDSDUUR

Veel zorgpersoneel wil meer uren werken, maar mag niet

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220310_97978804)



Lees de volledige
krant

([https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?
utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels](https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels))